

Analiza preliminară a Impactului de Reglementare

Titlul analizei impactului	Cu privire la modificările ce se introduc în anexa la Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr.376/2017 din 28.09.2017
Data:	14.05.2018
Autoritatea administrației publice autor:	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
Subdiviziunea:	Departamentul Reglementări
Persoana responsabilă și informația de contact:	Silvia Stici, consultant principal, Secția energie termică, cogenerare și aprovizionare cu apă, Departamentul Reglementări Tel:022 852 933, sstici@anre.md, Daniel Chiviriga, consultant principal, Secția energie electrică și regenerabilă, Departamentul Reglementări Tel: 022 852 934, dchiviriga@anre.md, Veaceslav Țurcanu, consultant superior, Secția energie electrică și regenerabilă, Departamentul Reglementări Tel: 022 852 934, vturcanu@anre.md
Componentele analizei impactului de reglementare	
1. Stabilirea complexității analizei impactului de reglementare	
Criteriul	Punctajul (de la 1 la 3)
Nivelul de interes public față de intervenția propusă	2
Gradul de inovație al intervenției propuse	2
Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse	1
TOTAL	5

Argumentarea/descifrarea succintă a punctajului atribuit:

Intervenția dată nu necesită o analiză complexă.

- a) 2 - nivel de interes public mediu, deoarece proiectul de modificare a Regulamentului dat va fi aplicabil pentru un grup al unui sector economic (producători de energie electrică din surse regenerabile de energie și operatorii sistemului de transport sau de distribuție a energiei electrice, furnizori de energie electrică).
- b) 2 - intervenția nu este nouă, în mare parte deja existentă în cadrul normativ (Hotărârea ANRE nr. 376 din 28.09.2017), necesitatea intervenției a fost stabilită expres în modificările din 16.03.2018 la Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016.
- c) 1 - ar putea fi afectată neesențial o parte mică a unui sector economic (furnizorul central de energie electrică, producători de energie electrică din surse regenerabile de energie și operatorii sistemului de transport sau de distribuție a energiei electrice).

2. Definirea problemei

- A) Necesitatea modificării cadrului juridic secundar în legătură cu modificarea și completarea Legii nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- B) Imposibilitatea asigurării transparenței în procesul de de solicitare și de emitere a garanțiilor de origine;
- C) Imposibilitatea asigurării accesului persoanelor fizice și juridice la informații privind producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile.

În legătură cu adoptarea Legii nr 34 din 16.03.2018 pentru modificarea și completarea Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile a apărut necesitatea modificării Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, aprobat prin hotărârea Consiliului de administrație ANRE nr.376/2017 din 28.09.2017.

Pînă la modificarea Legii nr. 10 din 26.02.2016 garanțiile de origine se emiteau în format electronic de către operatori. Dar cu instituirea acestor modificări la Regulamentul privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, dreptul în emitere a garanțiilor de origine îl va avea furnizorul central. Aceste modificări au fost instituite întru centralizarea întregii informații privind emiterea, transferul, utilizarea, recunoașterea și anularea garanțiilor de origine.

Cu instituirea acestor modificări va fi simplificată și centralizată procedura de emitere a garanțiilor de origine.

O dată cu instituirea noilor amendamente va fi efectuată o claritate în însuși procedura de emitere a garanțiilor de origine. În conformitate cu prevederile art. 2 din Legea nr. 107 din 27.05.2017 cu privire la energia electrică, *furnizor central de energie electrică este* furnizorul desemnat de Guvern să procure energie electrică de la centralele electrice eligibile care produc din surse regenerabile de energie, precum și energie electrică produsă de centralele electrice de termoficare urbane, și să o furnizeze pe piața energiei electrice la prețuri reglementate, aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în condițiile prezentei legi. De asemenea art. 75, alin. 4 din aceeași Lege furnizorul central de energie electrică are statut specific și acționează în conformitate cu regulile pieții.

În conformitate cu art. 79, alin. 4 al aceleiași Legi pe piața contractelor bilaterale furnizorul central de energie electrică cumpără energia electrică de la centralele electrice eligibile care produc din surse regenerabile de energie și energia electrică produsă de centralele electrice de termoficare urbane și revinde energia electrică furnizorilor, în conformitate cu algoritmul stabilit de Agenție în Regulile pieței energiei electrice, la prețurile reglementate aprobate de Agenție.

Totodată, în conformitate cu art. 83, alin. 4 furnizorul central de energie electrică achiziționează pe piață energia electrică de la centralele electrice eligibile care produc din surse regenerabile de energie și energia electrică produsă de centralele electrice de termoficare urbane și revinde energia electrică respectivă furnizorilor la prețuri reglementate aprobate de Agenție, în cantitățile stabilite de aceasta, cu respectarea prevederilor prezentei legi, precum și ale actelor normative de reglementare aprobate de Agenție. Furnizorul central de energie electrică este responsabilul grupului de echilibrare constituit din centralele electrice de termoficare urbane și din centralele

electrice eligibile care produc din surse regenerabile de energie (art. 84, alin. 4 Legea nr. 107 din 27.05.2017 cu privire la energia electrică).

Prin instituirea noilor amendamente va fi descrisă clar procedurile aferente operațiunilor de emitere, transfer, utilizare și anulare a garanțiilor de origine în regim electronic;

De asemenea va fi asigurată o monitorizare eficientă a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul total de energie electrică al consumatorilor finală prin utilizarea directă a garanțiilor de origine transferate furnizorilor de energie electrică;

La etapa actuală sectorul energiei regenerabile în Republica Moldova este reglementat la nivelul legislației primare de Legea nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu modificările și completările ulterioare care stabilește obiectivele de bază a politicii de stat în domeniul energiei regenerabile, inclusiv garanțiile de origine (art.30-32)

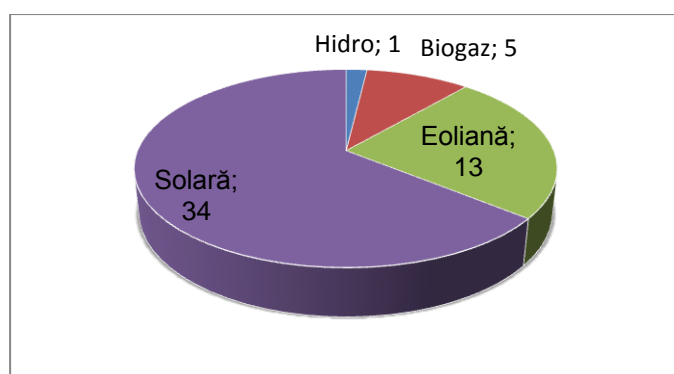
Potrivit modificărilor din 16.03.2018 la art.31 din Legea 10/2016 emiterea garanțiilor de origine este pusă în sarcina furnizorului central de energie electrică, și nu operatorului sistemului de transport sau operatorului sistemului de distribuție cum era prevăzut anterior.

În acest sens, garanțiile de origine se emit de către furnizorul central de energie electrică în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data primirii cererii scrise a producătorului pentru cantitatea de energie electrică din surse regenerabile de energie (în continuare E-SRE) produsă și livrată în rețelele electrice, în perioada pentru care se solicită emiterea acestora.

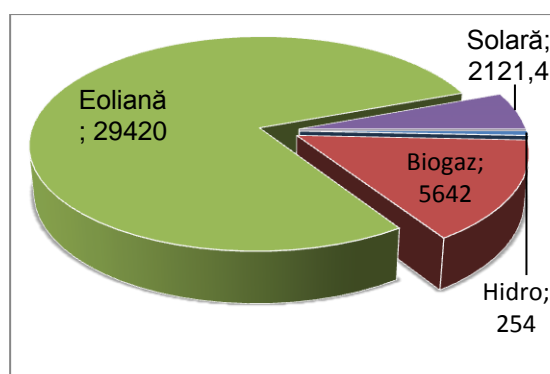
Odată cu intrarea în vigoare a modificărilor și completărilor la Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, ANRE este obligată conform art. 45 alin. 7, lit. a) să aducă actele sale normative în concordanță cu prevederile legii.

La 31 martie 2018, în Republica Moldova activează 53 de producători care produc energie electrică din surse regenerabile cu o putere instalată sumară egală cu 37437, 4 MW.

Numărul producătorilor și capacitățile instalațiilor de producere a energiei electrice din surse regenerabile este prezentat în figura 1.

1. Numărul de producători specificat în dependență de energia primară utilizată

2. Capacitatea sumară instalată a producătorilor din surse regenerabile

Figura 1. Analiza producerii energiei electrice din surse regenerabile.

AIR-ul în cauză cuprinde argumentarea cu privire la necesitatea elaborării proiectului de modificare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse

regenerabile de energie, reieșind din prevederile Legislației Republicii Moldova și a impactului acestuia asupra activității participanților la piața energiei electrice.

În Tabelul nr. 1 sunt prezentate date agregate pe diverse tipuri de SRE, cu privire la capacitatea instalată a centralelor electrice, numărul garanțiilor de origine emise de operatorii de sistem producătorilor respectivi și cu privire la cantitățile de energie electrică, produsă din SRE și livrate în rețelele electrice în perioada 2017, pentru care au fost emise garanții de origine.

Tabelul 1. Producerea energiei electrice din surse regenerabile în anul 2017 conform garanțiilor de origine eliberate de operatorii de sistem

Tip SRE	Nr. garanții de origine emise	Capacitate instalată, kW	Cantitate energie electrică produsă și livrată în rețele electrice, mii kWh
Energie solară (Fotovoltaică)	254	2061.4	1509.2
Biogaz (produs din biomasă)	35	5709	21575.9
Energie eoliană	51	9190	7065.6
Energie hidroelectrică	3	254	38.4
Total	343	17214.4	30189.1

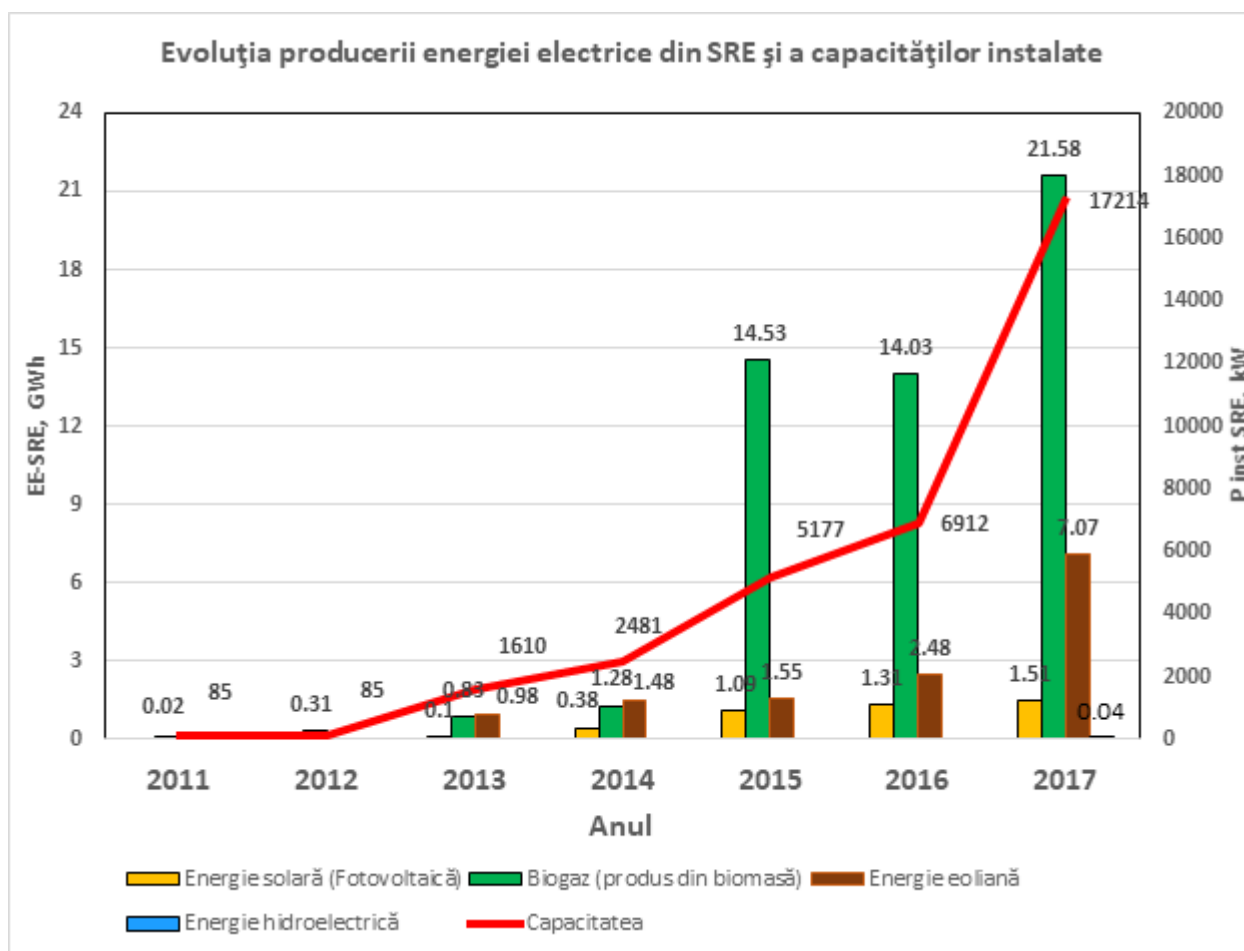

Figura 2.- Evoluția producerii energiei electrice divizate pe tipuri de SRE și a capacității totale instalate

Originea energiei electrice din surse regenerabile se atestă prin intermediul garanțiilor de origine emise de către furnizorul central de energie electrică.

- garanțiile de origine trebuie să fie emise, transferate și anulate în mod electronic, în conformitate cu criteriile obiective, transparente și nediscriminatorii. Procedura de emitere, transfer, anulare și utilizare a garanției de origine, forma cererii pentru eliberarea unei garanții de origine și forma garanției de origine se stabilesc în regulamentul elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

- furnizorul central de energie electrică emite garanția de origine la cererea producătorului de energie electrică din surse regenerabile. În legătură cu emiterea garanțiilor de origine și pentru a confirma veridicitatea faptului că energia electrică este produsă din surse regenerabile de energie, furnizorul central de energie electrică are dreptul să solicite operatorului sistemului de transport sau, după caz, operatorului sistemului de distribuție să efectueze verificări la centrala electrică a producătorului respectiv.

- o garanție de origine se emite de către furnizorul central de energie electrică în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data primirii cererii de la producătorul de energie electrică din surse regenerabile. Pentru fiecare unitate de energie electrică din surse regenerabile (1 megawatt-oră) nu se emite mai mult de o garanție de origine, astfel încât aceeași unitate de energie electrică din surse regenerabile de energie să fie calculată o singură dată.

- o garanție de origine trebuie să conțină date exacte, să fie sigură, imposibil de fraudat și să specifice cel puțin următoarele:

a) sursa de energie din care a fost produsă energia electrică și perioada producerii acesteia (data inițială și data finală);

b) identitatea, locul de amplasare, tipul și capacitatea centralei electrice unde a fost produsă energia electrică;

c) dacă și în ce măsură producătorul a beneficiat de sprijin pentru a investi în centrala electrică, dacă și în ce măsură producătorul a beneficiat în orice alt mod de o schemă națională de sprijin pentru producerea unei unități anume de energie electrică și tipul schemei de sprijin respective;

d) data la care centrala electrică a fost dată în exploatare; e) data și țara emiterii, un număr de identificare unic.

Astfel, prin aprobarea și aplicarea proiectului de modificare a Regulamentului respectiv urmează să transpună prevederile noi a Legii privind promovarea utilizării energiei electrice în cadrul normativ secundar și să asigure funcționarea sistemului garanțiilor de origine în continuare, prin stabilirea unor proceduri clare și nediscriminatorii privind emiterea, transferul, utilizarea, recunoașterea și anularea garanțiilor de origine.

3. Stabilirea obiectivelor

Scopul: implementarea prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016.

Obiective:

- instituirea unor proceduri privind confirmarea statului de producător eligibil;

- stabilirea unor reguli și criterii clare, transparente, neechivoce și de aplicabilitate unică la emiterea, transferul și anularea garanțiilor de origine;

- asigurarea informării publicului cu privire la procedura referitor la emiterea garanțiilor de origine;

- ajustarea cadrului legal secundar și implimentarea principiilor stabilite în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016.

- modificarea aspectelor instituționale ce țin de emiterea garanțiilor de origine;
- realizarea unei monitorizări eficiente a activității de emitere, transfer și anulare a garanțiilor de origine;
- specificarea operațiunilor aferente garanțiilor de origine, precum și rolul/atribuțiile fiecărei părți implicate în realizarea acestora;
- stabilirea unor proceduri clare și nediscriminatorii privind emiterea, transferul, utilizarea, recunoașterea și anularea garanțiilor de origine, în concordanță cu principiile stabilite în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- asigurarea funcționalității sistemului garanțiilor de origine.

4. Identificarea opțiunilor

Au fost identificate două opțiuni:

a) *Opțiunea I* (opțiunea „a nu face nimic”) constă în a nu elabora și aproba proiectul de modificare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, în redacție nouă. Astfel nu vor fi respectate prevederile Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016 și nu vor fi implementate principiile aferente garanțiilor de origine. Concomitent, prevederile Regulamentului privind garanțiile de origine, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 376/2017 din 28.09.2017 va contraveni prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și nu va fi posibilă aplicarea în continuare a principiilor stabilite în acesta.

b) *Opțiunea II* constă în elaborarea și aprobarea modificărilor la Regulamentul privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, în redacție nouă, conform cerințelor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

În contextul prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în cadrul proiectului de modificare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, în redacție nouă urmează a fi abordate următoarele aspecte importante, ce țin de restructurarea sistemului de garanții de origine existent:

- Având în vedere faptul că garanțiile de origine se emit, se transferă și se utilizează în mod electronic, proiectul de modificare a Regulamentului pune în sarcina furnizorului central crearea și actualizarea unui registru unic al garanțiilor de origine, în format electronic, care va conține informații referitoare la garanțiile de origine emise, transferate sau anulate;
- În contextul în care transferul garanțiilor de origine se realizează de furnizorul central, iar repartizarea acestora între furnizorii de energie electrică care achiziționează energia regenerabilă în contextul schemei de suport stabilite de lege se efectuează de asemenea de furnizorul central, gestionarea sistemului electronic (a platformei unice de gestionare a sistemului garanțiilor de origine) urmează a fi realizată de către acesta;
- În cazul producătorilor eligibili, care beneficiază de schema de sprijin pentru promovarea energiei electrice din surse regenerabile, stabilită în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, emiterea și transferul către furnizorul central se efectuează în mod obligatoriu, în vederea asigurării unei monitorizări eficiente și exacte a cantităților de energie electrică produse din surse regenerabile de către producătorii respectivi;
- Urmează a fi stabilite prevederi specifice cu privire la asigurarea transparenței și monitorizarea procesului de emitere, utilizare și anulare a garanțiilor de origine. Astfel, furnizorul central urmează să prezinte Agenției rapoarte cu privire la gestionarea sistemului garanțiilor de origine.

Concomitent, implementarea modificărilor la Regulamentul privind garanțiile de origine va duce la unele îmbunătățiri în partea ce ține de procedura de emiter, transfer, utilizare, precum și în ceea ce privește termenele de efectuare a operațiunilor respective. În acest sens, garanțiile de origine urmează în continuare să fie emise la cererea producătorilor de energie electrică însă procedura de emiter, transfer, utilizare și anulare a garanțiilor de origine se va efectua în mod electronic doar de o singură entitate juridică și anume furnizorul central de energie electrică. Acest lucru va duce simplificarea acțiunilor necesare a fi întreprinse de către părțile implicate și, respectiv, la reducerea timpului dedicat acestora.

5. Analiza și compararea opțiunilor

La capitolul abordărilor alternative au fost identificate două opțiuni:

A. A nu face nimic

În cazul, în care nu va fi întreprinsă nici o acțiune în sensul elaborării proiectului de modificare a Regulamentului, nu vor fi respectate prevederile Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr.10 din 26.02,2016 cu modificările și completările ulterioare. Concomitent, nu va putea fi asigurată executarea în mod eficient de către furnizorii de energie electrică a obligațiilor ce țin de etichetarea energiei electrice furnizate consumatorilor finali.

Nu va fi asigurată implementarea prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile odată cu intrarea în vigoare a modificărilor și completărilor la aceasta.

Nu va fi asigurată informarea corectă și transparentă a consumatorilor finali cu privire la contribuția surselor regenerabile de energie în structura totală (generală) a surselor de energie utilizate pentru producerea energiei electrice furnizate acestora;

Nu va fi posibilă aplicarea mecanismului existent cu privire la sistemul garanțiilor de origine, ceea ce va crea dificultăți furnizorilor de energie electrică în legătură cu etichetarea corectă a energiei electrice furnizate.

B. Reglementarea clasică

Opțiunea a II-a presupune elaborarea proiectului de modificare a Regulamentului menționat și ca urmare va permite asigurarea respectării prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016, îmbunătățind transparența în relațiile dintre producătorul de energie electrică din surse regenerabile de energie, furnizorul central și furnizorii de energie electrică în procesul emiterii, utilizării și transferului garanțiilor de origine, precum și asigurând un sistem al garanțiilor de origine funcțional și eficient din punct de vedere al scopului propus. Adoptarea modificărilor la Regulamentul privind garanțiile de origine va duce la:

- a) Implementarea prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- b) Crearea premiselor necesare pentru executarea de către producătorii de energie electrică din surse regenerabile, furnizorul central de energie electrică și de furnizori a prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și a Legii cu privire la energia electrică.
- d) Va fi asigurată informarea corectă și transparentă a consumatorilor finali cu privire la contribuția surselor regenerabile de energie în structura totală (generală) a surselor de energie utilizate pentru producerea energiei electrice furnizate acestora.
- e) vor fi create premisele pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în partea ce ține de informarea și educarea publicului cu privire la utilizarea surselor regenerabile de energie.

f) va fi redus timpul necesar pentru emiterea și transferul garanțiilor de origine, având în vedere faptul că operațiunile respective vor fi realizate în mod electronic de o singură entitate juridică.

C. Costurile majore și beneficiile anticipate ale intervenției statului

Costuri:

- cheltuieli aferente publicării proiectului de modificare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie aprobat de ANRE;

Concomitent, implementarea regulamentului propus nu va duce la apariția unor cheltuieli sau costuri suplimentare în cadrul activității întreprinderilor din sectorul electroenergetic și nici nu va influența în careva mod concurența pe piața energiei electrice din Republica Moldova, întrucât acestea nu influențează tranzacțiile pe piața energiei electrice.

Astfel, nu se estimează apariția unor costuri suplimentare la producători, operatori de sistem sau , deoarece modificările la Regulamentul privind garanțiile de origine urmează să simplifice o procedură deja existentă toate operațiunile aferente garanțiilor de origine urmează a fi efectuate în cadrul platformei electronice de gestionare a garanțiilor de origine, elaborate și operate doar de către furnizorul central, fără implicarea operatorilor de sistem.

De remarcat că procedurile de emitere, transfer și utilizare a garanțiilor de origine nu implică careva costuri sau eforturi suplimentare pentru producători, operatori sau furnizorii de energie electrică în comparație cu situația existentă.

Potrivit noilor modificări la Regulamentul privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie nu se va efectua careva cheltuieli, deoarece acestea țin în mare parte de modificarea unor noțiuni, de concretizare a unor termeni, și nici de cum de efectuarea a unor operațiuni care ar genera careva cheltuieli.

Beneficii:

Principalele beneficii majore ale intervenției statului sunt următoarele:

- Vor fi create premisele și condițiile necesare pentru executarea de către operatorii de sistem, de către producătorii de energie electrică din surse regenerabile și de furnizori a prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și a Legii cu privire la energia electrică.
- Va fi îmbunătățit gradul de transparență în relațiile dintre producătorul de energie electrică din surse regenerabile de energie, furnizorul central de energie electrică și furnizorii de energie electrică în procesul emiterii și utilizării garanțiilor de origine.
- Vor fi stabilite în mod clar și neechivoc procedurile de emitere, transfer, anulare și recunoaștere a garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile;
- Va fi asigurată informarea corectă și transparentă a consumatorilor finali cu privire la contribuția surselor regenerabile de energie în structura totală (generală) a surselor de energie utilizate pentru producerea energiei electrice furnizate acestora.
- Vor fi realizate obiectivele stabilite în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în partea ce ține de monitorizarea atingerii obiectivelor naționale în domeniul SRE și a informării publicului cu privire la utilizarea surselor regenerabile de energie.

În contextul celor expuse, autorii prezentei AIR consideră oportună aplicarea opțiunii a II-a, care presupune elaborarea și aprobarea modificărilor la Regulamentul privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie.

6. Implementarea și monitorizarea (se completează pentru analiza complexă)

7. Consultarea

Proiectul de modificare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie urmează a fi aplicat în raport cu toți producătorii de energie electrică din surse regenerabile de energie, cu furnizorul central de energie electrică și furnizorii de energie electrică.

Propunerile și obiecțiile privind proiectele asupra AIR și proiectul de modificare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie au fost recepționate de către ANRE, fiind incluse în Sinteza recomandărilor.

La data de 08.06.2018 a fost organizată o ședință de lucru cu părțile interesate la care a fost examinat Proiectul de modificare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie.

Majoritatea propunerilor au fost adresate de către SA „Energocom”, care este de fapt și furnizorul central de energie electrică. Publicul larg a avut posibilitatea de a se expune referitor atât la AIR, cât și la Proiectul preliminar din data de 16.05.2018 și pînă la data examinării acestuia în cadrul Grupului de lucru de la data de 04.07.2018.

În acest context, cu privire la oportunitatea aprobării de către ANRE a modificărilor la Regulamentul privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, Agenția va consulta Ministerul Economiei și Infrastructurii, Consiliul Concurenței, operatorul sistemului de transport ÎS „Moldelectrica”, operatorii sistemului de distribuție ÎCS RED Union Fenosa S.A., S.A. RED Nord Bălți, SA „Energocom”, producătorii de energie electrică din surse regenerabile, Asociația Consumatorilor de Energie din Moldova, Confederația Națională a Patronatului, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Federația “CONDRUMAT”.

Totodată pe pagina WEB a Agenției (www.anre.md, la rubrica Transparența decizională/Consultări Publice) la data de 16.05.2018 au fost plasate proiectul de modificare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie și Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare, astfel încât orice persoană interesată a avut posibilitatea de a accesa documentele respective și de a prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv prin poșta electronică, la adresa electronica indicată pe site.